

Süpürge Adamlar Bal Avında

Kamerun'da yaşayan insanlar, bal toplamak için komik, ama ilginç bir yöntem geliştirmişler. Hurma ağaçlarının liflerinden kendilerine süpürgeye benzer giysiler yapmışlar. Bu insanlar, birkaç hafta boyunca ormanın içinde "süpürge adam" olarak dolaşarak bal topluyorlar.

Süpürge adamlar, eskiden, bal toplamak için ateş yakarak, çıkan dumanla arıları kovanlarından uzaklaştırmış. Savaş dönemlerinde, düşmanlara yerlerini belli etmemek için ateşten uzak durmak zorunda kalmışlar ve "süpürge adam" olmaya karar vermişler. Ne var ki, savaş bittikten sonra bu bal toplama yöntemi bir gelenek olarak kalmış ve hâlâ sürüyor.

Bal avında ilk iş kovanların yerlerini bulmak. Bu çok kolay değil; üstelik o giysilerle daha da zor. Neyse ki, bir yol göstericileri var; kovanların yerlerini onlara gösteren küçük bir kuş. Bal yiyen porsuklarla ortak bir yaşam süren bu kuş da bal ve arı larvalarının peşinde. Böyle olunca, kovanların yerlerini bulmak, bu kuşun yardımıyla oldukça kolaylaşıyor. Küçük kuş, ötüşüyle kovan bulunan yerleri haber vermiş oluyor.

İş, kovanları bulmakla bitmiyor. Bal avcıları, kovanın içine mine ya da sütleğen bitkilerinin yapraklarını doldurup, kovanın girişini kapatıyorlar. Bu yaprakların kokusu, arıların bir süreliğine bayılmasına neden oluyor. Ancak bu yaprakların miktarlarını ayarlamak çok önemli. Gerekinden fazlası arıların ölmesine neden olabilir.

Daha azıysa, bal avcıları için tehlike demek. Hazırlanan bu karışım, bal avcılarına, kovandaki balları toplamak için 20 dakikadan daha az bir zaman veriyor. Üstelik, bu karışım tüm arıları bayıltmakta etkili olmayabiliyor.

Bal avcılarının, arı kovanlarındaki yılanlara karşı da dikkatli olmaları gerekiyor. Özellikle yeşil mamba yılanının ısırığından uzak durmak gerekiyor. Çünkü, bu yılanın zehiri avcıyı birkaç dakika içinde öldürebiliyor.

Bunca tehlikeye karşı elde edilen, aslında pek öyle karın doyurucu bir şey değil. Üstelik toplanan balın bir kısmı da dağılıp gidiyor. Kovanları bulmada yol göstericilik yapan küçük kuşları da balla ödüllendirmek gerektiği unutulmamalı. Bu süpürge adamlar, kendilerini tehlikeye atıyorlar, ama sonunda da lezzetli balı yiyorlar.

Banu Binbaşaran

Kaynak: Ross, J. F., Honey Wars, Smithsonian, August 2001